

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Mf.I.40.006/2023/6.

A felperes:

felperes neve (címe)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Elter Tamás ügyvéd (címe)

Az alperes:

alperesi kft. neve (székhelye)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Tóta Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: Ifj. dr. Tóta Áron, címe)

Beavatkozó:

beavatkozó neve (székhelye)

Beavatkozó képviselője:

Dr. Halász Barbara ügyvéd (címe)

A per tárgya:

Sérelemdíj megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Szolnoki Törvényszék 15.M.70.038/2021/31.

A fellebbezést és csatlakozó fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés sorszáma:

Alperes, 15.M.70.038/2021/33.,

Felperes, Mf.I.40.006/2023/3.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Mindkét fél viseli a saját perköltségét.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 320 000 (háromszázhuszezer) forint csatlakozó fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2008. április 14. napjától áll határozatlan idejű munkaviszonyban alkalmazásban az alperesnél hulladékválogató munkakörben. Munkavégzésének helye az (telephely címe) átrakó-válogató telephely.

[2] 2018. február 5. napján 14 órakor a felperes és munkatársai feladata az volt, hogy 3 db rácsos fémtárolót áthelyezzenek, azonban ezen feladatot nem tudták elvégezni, ezért a felperes további utasításért munkavégzési helyét elhagyva, elment megkeresni (csoportvezető neve) csoportvezetőt. A felperes ezen magatartásával munkahelyi szabályt nem vétett.

[3] Keresés közben betért a válogató csarnokba, ahol találkozott (tanú 1 neve) targoncavezetővel, majd a válogató csarnokból kijött és a tömörítő állomás irányába indult, ahonnan visszafordulva átment a munkagépek közlekedésére szolgáló úttesten és az úttest jobb oldalán haladva a mérlegház és a hídmérleg irányába haladt. A felperes az alperes által korábban felfestéssel kijelölt gyalogos útvonalon haladt. A felfestés azonban akkor már nem volt látható. A kijelölt gyalogos útvonalon a gyalogos közlekedést hulladéktároló konténerek akadályozták. Gyalogos átkelőhely ezen az útszakaszon nem volt felfestve.

[4] Miközben a felperes a csoportvezetőt kereste, a válogató csarnokból (tanú 1 neve) egy Line gyártmányú, diesel üzemű, bálafogó adapterrel felszerelt targoncával kikanyarodott a válogató csarnokból. A targoncán 3 db egymásra helyezett bálát szállított, amely rakományok összmagasságából eredően (tanú 1 neve)nak jobb oldalra és előre korlátozott volt a kilátása. (tanú 1 neve) a válogató csarnokból kijövet hangjelzést nem adott, a targoncával nem tolatva közelítette meg a mérlegházat, jelzőórt nem alkalmazott, a targonca vezetése közben fülében fül dugó volt, amelyen telefonált vagy zenét hallgatott.

[5] A felperes a gyalogos útvonalon található konténert kikerülte és a válogató csarnoktól kb. 10-11 méterre a (tanú 1 neve) vezette targonca az előtte háttal haladó felperest elütötte, amelynek következtében a felperes jobb oldalára esett, majd a targonca mindkét lábszárán áthaladt.

[6] A felperesnél a baleset következtében elszenvedett sérülések miatt 2015. február 5. napján rekonstrukciós műtétet végeztek, 2018. február 5. és február 20. napján az elhalt szöveteket eltávolították. 2018. április 5. napján a bal comb területéről kivett bőrrrel a sérült területen átültetéseket végeztek.

[7] A felperes komplex fizioterápiás kezelésben részesült, a rehabilitációs folyamat során fájdalomcsillapítókat szedett, ágyban feküdt, 2 hónapig járókerettel közlekedett. A kórházi kezelését követően otthonába tért haza, ahonnan tekintettel arra, hogy az ingatlan a IV. emeleten van és lift nincs, hónapokig nem tudott kimozdulni. Ezen időtartam alatt családja segítségére szorult a fürdetésben, főzésben és takarításban.

[8] A baleset okán rossz kedve volt, azonban depresszió és szorongás tünetei, mentális problémák nem alakultak ki, pszichológusra nem volt szüksége.

[9] A felperesnél a baleset óta eltelt időben a végleges állapot kialakult, amelynek következtében a bal comb és a bal lábszár körfogata kisebb lett az ellenoldalinál, az izomtömeg vesztes miatt a bal térd nyújtása néhány fokot elmarad a neutrálistól, a bal láb dorsal fixációja jelentős elmaradást mutat az ellenoldalihoz képest, a bal láb gördüléssel elmaradása a bal boka hajlító erejének csökkenése és a következményes sántító járás maradandó egészségkárosodásként értékelhető. A felperesnél az elszenvedett lágyrész sérülés következtében többszöri műtétek és bőrpasztika ellenére is secundum gyógyult hegesedés, végizomtagi sorvadás alakult ki, amely esztétikai károsodásként értékelhető. Ezen károsodás további plasztikai műtéttel már nem orvosolható. A felperes állapota végállapotnak minősül.

[10] A balesettel összefüggésben a felperesnél 25 %-os munkaképességsökkenés alakult ki, amely 20 %-os egészségkárosodásnak felel meg, az ehhez járuló 5 %-os esztétikai össz- egészségkárosodással összességében 24 %-os össz-szervezeti egészségkárosodást eredményez. A felperes össz-szervezeti egészségkárosodása teljes egészében a balesettel összefüggésben alakult ki, egyéb betegsége nincs.

[11] A felperes önálló életvitelében, háztartásában, a házi munkák végzésében lényeges változás nem alakult ki. A háztartási munkákat jelenleg el tudja végezni, bizonyos tevékenységeket, így például létrára mászás, guggolással együtt járó feladatok, csak korlátozásokkal tud végezni. Bevásárló szatyrot csak jobb oldalán tud vinni, hátizsákba pakol, a IV. emeletre történő felszállításhoz segítségre van szüksége. Ezen felül a sérüléssel összefüggésben a mindennapi életben külső segítségre nincs szüksége. Korábban méhészkedett, kerékpározott, gyakorta járt élővízi strandra, olykor termálfürdőbe, szeretett szórakozni járni és táncolni. A balesetet követően a biciklizést újrakezdte, sérülése okán táncolni azonban már nem tud, bőrét folyamatosan kennie kell, klóros vízbe nem mehet, vérnyomása magas lett, koffeintartalmú italokat kerülnie kell, az időjárás függvényében fájdalmai vannak. A kialakult esztétikai egészségkárosodás következtében rövid szoknyát, sportnadrágot már nem tud viselni, a baleset párkapcsolati intimitására is hátrányosan hatott, azonban ez azóta helyreállt.

[12] A felperes változatlan munkakörben áll az alperesnél alkalmazásban, könnyített feladatokat kap, kímélik a napi munkavégzés során, kedvezőtlen változás a terhelhetőségében jelentkezik.

[13] Az alperes 2015. március 6. napján kelt 1/2018. szám alatti határozatában a felperes balesetét üzemi balesetnek elismerte.

[14] A (megye neve) Megyei Kormányhivatal 2018. április 17. napján kelt JN(X)/2018. szám alatti határozatában az alperest 135 000 forint munkavédelmi bírsággal sújtotta, egyben kötelezte, hogy tegyen intézkedést, hogy a telephelyen közlekedő gyalogosok számára a biztonságos közlekedés feltételei biztosítva legyenek.

[15] A Szolnoki Törvényszék 2020. március 11. napján kelt (Y) szám alatti ítéletében (tanú 1 neve) alperesi munkavállalót bűnösnek mondta ki közúti baleset okozásának vétségében. Az ítélet indokolásának [10] bekezdésében rögzítette, hogy a felperes oldaláról kimutatható, hogy gyalogosan történő közlekedése során a beszerzett helyszíni szemle jegyzőkönyv, helyszínrajz tanúsága szerint, amikor a csarnok irányából a telephelyen a mérlegelő hely irányába haladt, a csarnok bejáratának vonalával párhuzamosan a lehető legrövidebb és legcélszerűbb útvonalat használta a két végpont között. Tekintettel arra, hogy számára útvonal kijelölésre nem került sor, gyalogosként történő közlekedése során a mérlegház felé haladva a lehető legrövidebb útvonalon közelítette meg azt, így részéről közlekedési szabályszegés nem volt feltárható.

A felperes keresete, az alperes és a beavatkozó ellenkérelme

[16] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 10 000 000 forint sérelemdíj, valamint perköltség megfizetésére, amelynek mértékét az elsőfokú eljárásban 500 000 forint, a másodfokú eljárásban 150 000 forint ügyvédi munkadíjban határozott meg határozott meg azzal, hogy a jogi képviselője ÁFA fizetésére nem köteles.

[17] Az érvényesíteni kívánt jog körében hivatkozott az Alaptörvény XVII. cikk (3) bekezdés, XX. cikk (1) bekezdés, a Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 166. § (1) és (2) bekezdés, 167. § (1) bekezdés, az Mt. 9. § (1) bekezdés alapján alkalmazandó, a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:52. § (2) és (3) bekezdés, 2:53. §, rendelkezéseire.

[18] Kereseti kérelme indokai körében előadta, hogy az alperes megsértette a felperes egészséges, biztonságos munkafeltételhez, valamint a testi és lelki egészséghez való Alaptörvényben biztosított jogát, amikor munkaviszonyával összefüggésben, munkavégzése közben, a munkavégzése helyén az alperes munkavállalójának vétkes magatartása miatt üzemi balesetet szenvedett.

Hivatkozott arra, hogy a baleset bekövetkeztében őt felelősség nem terheli, az üzem területén érvényben lévő a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ), valamint balesetvédelmi szabályokat betartotta, így a baleset bekövetkezésében közrehatása nem állapítható meg.

A baleset azon okból következett be, hogy az alperesi munkavállaló által vezetett targonca őt bal oldalról és hátulról közelítette meg, így nem volt olyan helyzetben, hogy a targoncát észlelje és a baleset bekövetkezését elhárítsa. Előadása szerint a baleset helyszínén útburkolati jel nem volt felfestve, gyalogos átkelőhely nem került kialakításra, a korábbi szabályoknak megfelelő gyalogos közlekedésre szolgáló útvonalon konténer volt elhelyezve, amely akadályozta a közlekedést.

[19] A követelés összecszerúsége körében kitért arra, hogy a balesettel összefüggésben maradandó fogyatékoság, munkaképesség csökkenés, esztétikai károsodás, pszichés megterhelés és életminőség változás is előállt nála. Kárenyhítési kötelezettségének az irányadó kezelések révén maradéktalanul eleget tett. A baleset bekövetkezte a maradandó egészségkárosodás mellett életminőségének megváltozását is eredményezte, korábbi kedvteléseit és szabadidős tevékenységeit egy részével fel kellett hagynia, munkaképessége is csökkent, maradandó esztétikai károsodást szenvedett.

[20] Az alperes írásbeli ellenkérelmében a felperes kereseti követelését jogalapjában nem vitatta, annak összecszerúságát 2 403 298 forint erejéig elismerte, ezt meghaladóan azonban kérte a kereset elutasítását, perköltsége megállapítását, amelynek mértékét a csatolt megbízási szerződés alapján 17 000 forint + ÁFA ügyvédi óradíjban kérte megállapítani az elsőfokú tárgyalás berekesztéséig mindösszesen 259 080 forint összegben.

[21] Jogállítása körében hivatkozott a Ptk. 2:52. § (2) és (3) bekezdés, 6:525. § (1) és (2) bekezdés, 6:540. § (1) bekezdés, az Mt. 167. § (2) és (3) bekezdés, az 1/2018. (VI. 25.) KMK vélemény 3. és 4. pontjára, valamint a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvtv.) 87. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezésekre.

[22] Védekezésének lényege szerint az üzemi baleset bekövetkeztében a felperes azon vétkes magatartása is közrehatott, hogy nem a KRESZ előírásainak megfelelő közlekedett a telephelyen.

[23] A felperes kereseti követelésében megjelölt sérelemdíj mértékét összecszerúságában eltúlozottnak ítélte figyelemmel arra, hogy az nem áll arányban a felperest ért baleset hátrányos következményeivel, egyben kármegosztásra is hivatkozott. Álláspontja

szerint a baleset az Mvtv. 87. § 3. pontja alapján nem minősül súlyos balesetnek, a felperes súlyos egészségromlást nem szenvedett, annak kialakulása a későbbiekben sem várható, a balesetből kifolyólag közepes mértékű esztétikai károsodása keletkezett, azonban olyan maradandó egészségkárosodás, amely az önálló életvezetésében gátolná, mindennapi életében ellehetetlenítené, munkavégzésében, mozgásában gátolná nem eredményezett. A felperest ért egészségkárosodás miatt kereső tevékenysége tekintetében negatív változás nem történt, változatlan munkakörben kerül foglalkoztatásra. A felperest ért sérelem egyszeri volt, a számára munkavédelmi bírságot kiszabó határozatban előírtakat maradéktalanul teljesítette, így annak jövőbeni bekövetkezése sem várható el. A felróhatóság mértékére körében kérte értékelni a felperes közrehatását a baleset bekövetkezésében, nevezetesen azt, hogy a felperes a baleset helyszínén nem tanúsított fokozott figyelmet és kiemelt óvatosságot annak ellenére, hogy több mint 10 éve áll az alperes alkalmazásában, így a telephelyen való közlekedés szabályaival tisztában volt. Hivatkozott arra is, hogy a felperesnek észlelnie kellett a targoncát közlekedés közben, a baleset olyan helyen következett be, ahol gyalogosan nem közlekedhetett volna, hiszen a KRESZ szabályaitól eltérően nem az út szélén, hanem átlósan, keresztben haladt át a telephely udvarán. Hivatkozott továbbá arra is, hogy a felperes engedély nélkül hagyta el a munkahelyét, e körben magatartása felróhatóan minősül.

[24] Az alperesi beavatkozó írásbeli ellenkérelmében a kereseti követelés jogalapját nem vitatta, annak összecszerúsége tekintetében 3 500 000 forint feletti rész tekintetében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben történő marasztalását kérte, amelynek mértékét a vonatkozó IM rendelet szerint kérte megállapítani azzal, hogy jogi képviselője ÁFA fizetésére nem köteles.

[25] Jogi érvelése körében az alperes által előadottak mellett hivatkozott arra, hogy a felperes kármegelőzési kötelezettsége lett volna a KRESZ szabályainak betartása, továbbá felróhatóan járt el a munkavégzési hely elhagyása miatt.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[26] Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 6 000 000 forint sérelemdíjat, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Kötelezte az alperest és a beavatkozót, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az állam javára 360 000 forint eljárási illetéket, 39 843 forint állam által előlegezett költséget. Megállapította, hogy a fennmaradó 240 000 forint eljárási illeték és 26 562 forint állam által előlegezett költség az állam terhén marad. Kötelezte az alperest és a beavatkozót, hogy 15 nap alatt egyetemlegesen fizessenek meg a felperesnek 140 918 forint perköltséget.

[27] Ítélete indokolásában rögzítette, hogy sem az alperes, sem az alperesi beavatkozó a sérelemdíj iránti igény jogalapját nem tette vitássá, ezért a bíróságnak kizárólag az összecszerúség körében kell állást foglalnia.

[28] Az Mt. 9. § (1) bekezdése alapján rámutatott, hogy a felperes esetleges közrehatása nem kármegosztást eredményez, hanem a sérelemdíj összecszerúségének meghatározása körében értékelhető körülmény. Ennek alapján elsődlegesen a felperes közrehatását vizsgálta a baleset bekövetkezésében.

[29] A büntetőeljárásban született jogerős ítéletében foglaltakra tekintettel a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 264. § (1) bekezdése alapján rögzítette, hogy a büntető bíróság ítélete a bíróságot nem köti, ugyanakkor az ítéletet okirati bizonyítékként vette figyelembe, ennek körében elfogadta azon indokolását miszerint a felperes közlekedése során közlekedési szabálysértés nem volt feltárható. A KRESZ 21. §

(5) bekezdés b) pontjára utalással rögzítette, hogy a baleset helyszínén kijelölt gyalogos átkelőhely nem volt felfestve. A büntető eljárásban született ítélet indokolása megállapította, hogy a felperes a lehető legrövidebb és legcélszerűbb útvonalat használta két végpont között. A munkabaleseti jegyzőkönyv megállapításai alapján rögzítette, hogy a felperes a KRESZ 21. § (6) bekezdés, 21. § (8) bekezdésében foglaltaknak is maradéktalanul eleget tett, amikor a válogató csarnokból jobbra kanyarodva a csarnok mellett elnézett a zöldhulladéktároló irányába, majd elindult a hídmérleg és mérlegház irányába. Ekkor még a balesetet okozó targonca nem volt az úton, így azt a felperes nem észlelhette. A felperes felelősségét abban sem találta megállapíthatónak, hogy nem hallotta a munkaterületen a közeledő targoncát, figyelemmel a munkaterületen lévő zajra, amelyet a tanúként kihallgatott (tanú 1 neve) és (tanú 2 neve) tanúvallomása alapján megalapozottnak talált. Rögzítette továbbá, hogy a telephelyen közlekedő gyalogosok számára a biztonságos közlekedés feltételei nem voltak biztosítva, az egyébként felfestéssel kijelölt, de a baleset időpontjában lekopott gyalogos útvonalon az alperes konténert helyezett el, amelynek következtében a gyalogos közlekedés csak a konténer kikerülésével volt megoldható. Nem találta megalapozottnak a felperes felróhatóságát amiatt sem, hogy elhagyta a munkavégzés helyét, amelyet a közvetlen feletteseként eljáró (tanú 3 neve) csoportvezető tanúvallomása is megerősített. Mindezeket összességében értékelve a felperes közrehatását a baleset bekövetkeztében nem találta megállapíthatónak.

[30] A sérelemdíj összecszerűségének mértéke körében rögzítette, hogy az üzemi baleset következtében a felperes élethez, testi épséghez való személyiségi joga sérült, amelyet kifejezetten nagy súlyú jogsértésként értékelte. Értékelte továbbá, hogy a jogsértés nem volt ismétlődő jellegű. Az alperes esetleges mentesülése körében értékelte azt, hogy az alperes munkavállalója az előírásokat megszegve két bála helyett három bálát szállított a targoncán, amely teljes mértékben akadályozta a kilátást, a targoncával nem tolatva közelítette meg a mérlegházat, jelzőőrt nem alkalmazott, a csarnok elhagyásakor kürt jelet sem használt. Értékelte továbbá, hogy az alperes telephelyén gyalogosok közlekedésére alkalmas útvonal nem volt kijelölve, így a munkáltató kizárólagos felelősségét állapította meg a baleset és a balesettel összefüggésben a felperes kárának bekövetkeztében.

[31] A sérelemdíj összecszerűsége körében a jogsértés súlya, valamint a jogsértésnek a felperesre és környezetre gyakorolt hatása körében kiemelten értékelte, hogy az a felperest lelkileg megterhelte, hogy addig megszokott életvitelén változtatnia kellett, esztétikai sérülése élete hátralévő részében korlátozza őt, párkapcsolati intimitására átmeneti jelleggel hátrányosan hatott, az időjárásra érzékenyebbé vált, lábának funkciói lényegesen csökkentek, járása sántító lett, egészségkárosodása maradandó. Mérlegelési körébe vonta továbbá azt is, hogy a felperes életkörülményeiben változás nem történt ateinketben, hogy magát változatlanul el tudja látni, párkapcsolata és baráti kapcsolatai megmaradtak, korábbi hobbijainak azonban már csak részben tud hódolni, túrázni, méhészkedni, táncolni a balesetből kifolyólag nem tud. Magas vérnyomás betegség is kialakult nála. Kitért arra is, hogy a felperest mentális károsodás nem érte, depresszió, szorongás jelei nem jelentkeztek nála. Keresőképessége tekintetében negatív irányú változás nem állapítható meg, súlyos egészségromlást nem szenvedett, az a későbbiekben sem várható, pszichológus igénybevételére nem volt szüksége.

[32] Mindezeket összességében értékelve a felperesnél kialakult rövid és hosszú távú változások, az elszenvedett fizikai és esztétikai sérelmek kompenzálásaként a sérelemdíj összegét 6 000 000 forintban tartotta megállapíthatónak, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

[33] Az eljárás során felmerült illeték, állam által előlegezett költség és perköltség viselésére a peres feleket a pernyertesség-pervesztesség arányában marasztalta.

Az alperes fellebbezése, a felperes csatlakozó fellebbezése és a felek észrevételei

[34] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatása, az alperest terhelő marasztalás összegének 3 500 000 forintra történő leszállítása és a perköltség ennek megfelelő mérséklése érdekében.

Kérte továbbá a felperes kötelezését 200 000 forint megfizetett másodfokú fellebbezési eljárási illeték és 172 700 forint ügyvédi munkadíj megfizetésére.

[35] A másodfokú bíróságtól gyakorolni kért felülbírálati jogkört a Pp. 369. § (3) bekezdés b), c) és d) pontjában jelölte meg. Megsértett jogszabályhelyként hivatkozott a KRESZ 21. § (5) bekezdés a) pontjában foglalt rendelkezésekre.

[36] Az alperes fellebbezésének indokolása szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességében nem értékelte megfelelően, így az ítélet tartalmi szempontból nem helytálló. Az elsőfokú bíróság a baleset körülményeit nem tárta fel kellő mértékben, ebből következően megállapított tényállása, annak [4] bekezdés utolsó mondata és [15] bekezdései tévesek és iratellenesek. Elsődlegesen a baleset bekövetkezésében a felperesi közrehatás megállapítását kérte. Hivatkozott arra, hogy a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján nem állapítható meg, hogy a felperes előadásának megfelelően a mérlegház irányába haladt, ezzel szemben álláspontja szerint a felperes (tanú 2 neve) tanú felé haladt a baleset bekövetkeztekor, így azt elsőfokú bíróság ítéletének ezen megállapítása iratellenes, amelyből kifolyólag nem helytálló azon megállapítás sem, hogy a felperes a mérlegház felé haladva a lehető legrövidebb útvonalon közelítette meg azt, így részéről közlekedési szabályszegés nem állapítható meg. Ennek kapcsán hivatkozott a KRESZ 21. § (5) bekezdés a) pontjának rendelkezésére, amely alapján a baleset helyszínénél szolgáló T útkereszteződésben a felperesnek a járda meghosszabbított vonalában kellett volna közlekednie, így a baleset nem következhetett volna be. Álláspontja szerint a baleset helyszínének helyszíni szemlén történő vizsgálata szolgálhat csak megalapozott bizonyítékként az ítéleti tényállás megállapításához. Hivatkozott továbbá arra, hogy a felperes nem tartotta be a KRESZ szabályait, a munkabaleseti jegyzőkönyv tartalma alapján a balesethez hozzájárult a felperes figyelmetlensége is, egyebekben a mozgási irányok miatt látnia, illetőleg hallania kellett volna az érkező targoncát. A felperes nemcsak a KRESZ szabályait, de a munkavédelmi oktatáson elhangzottakat is megszegte, vétkes magatartása közrejátszott a baleset bekövetkeztében, amely közrehatásának mértékét az alperest terhelő sérelemdíj összegében kell értékelnie, erre figyelemmel álláspontja szerint a felperest ért sérelem és a felperesi közrehatás együttes értékelése alapján a 3 500 000 forint összeg megfelelő kompenzációul szolgál a felperes ért sérelem orvoslására.

[37] A sérelemdíj mértékét a felperes sérülésére és egészségi állapotára is figyelemmel eltúlzottnak ítélte, azonban e körben indokait részletesebben nem fejtette ki.

[38] A felperes csatlakozó fellebbezése az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatása, az alperes keresete szerinti marasztalására és az alperes, valamint a beavatkozó másodfokú eljárás költségeiben történő marasztalására irányult, amelynek mértékét a csatolt megbízási szerződés alapján 150 000 forintban kérte megállapítani azzal, hogy jogi képviselője ÁFA fizetésére nem köteles.

[39] Csatlakozó fellebbezésében hivatkozott arra, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a sérelemdíj összegszerűségének meghatározásakor nem értékelte kellő súllyal annak prevenciók célját, valamint azt, hogy az alperes személyiségi jogsértése milyen változásokat idézett elő a felperes életvitelében, életminőségében, jövőbeni lehetőségei, érzelmi, lelki életének fejlődése, valamint személyiségének önmegvalósítása során. E körben

hivatkozott arra, hogy az alperes egyszerre több jogsértést valósított meg, hiszen nemcsak a testi, lelki egészséghez való joga, hanem az egészséges, biztonságos munkavégzéshez való joga is sérült. Hivatkozott arra, hogy a baleset következtében nála munkaképesség csökkenés állapítható meg, amelynek körében a mindennapokban állandó fájdalom, ennek enyhítése érdekében folyamatos gyógyszerhasználat jelentkezik, munkahelye esetleges jövőbeni megszűnése esetén sérülései következtében a fizikai megterhelést igénylő munkák jelentős részét nem tudja tartósan végezni. Esztétikai károsodásában javulás nem várható, a baleset bekövetkezésekor mindösszesen 37 éves volt, a balesettel összefüggésben előállott hátrányokkal hosszú évtizedekig együtt kell élnie, kora előrehaladtával fizikai és esztétikai állapotának rosszabbodása valószínűsíthető. Az izomsorvadás, a mozgással összefüggő ízületi elváltozások folyamatosan jelen lesznek életében, amelyek a kora előrehaladtával bizonyosan nagyobb és rendszeresebb fájdalommal fognak járni.

Hivatkozott továbbá arra, hogy álláspontja szerint a sérelemdíj összecszerúségének felemelését indokolja az, hogy a baleset 2018-ban történő bekövetkezéséhez képest a jelenlegi értékviszonyoknak az elsőfokú bíróság által megállapított sérelemdíj összege nem feleltethető meg, ekörben hivatkozott azon konzekvens gyakorlatra, miszerint a sérelemdíj mértékét a károkozaskori értékviszonyok vagy az ítélethozatalkori értékviszonyok alapján kell megállapítani, amely utóbbi esetben kamatfizetési kötelezettség nem állapítható meg. Álláspontja szerint méltánytalan lenne vele szemben, hogy ha az értékviszonyok változásából eredő hátrányokat neki kellene viselni.

[40] Az alperes fellebbezése kapcsán az elsőfokú eljárás során tett tényállításait és jogi érvelését megismételve vitatta, hogy a baleset bekövetkezésében a felperes közrehatása, részéről KRESZ szabályszegés megállapítható lenne. Az alperes gyalogos útvonal kijelölésére vonatkozó mulasztásával szemben megállapított Kormányhivatali határozattal szemben az alperes jogorvoslatot nem terjesztett elő, amely alátámasztja azt, hogy abban az élethelyzetben elfogadta az ebben a körben tanúsított mulasztását. Álláspontja szerint a legrövidebb út fogalma tekintettel arra, hogy gyalogos átkelőhely nem került felfestésre a jelen esetben nem értelmezhető, így a felperes mulasztása sem állapítható meg.

[41] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében a csatlakozó fellebbezés elutasítását, a felperes perköltségben történő marasztalását kérte.

[42] Megismételte azon védekezését, hogy baleset bekövetkeztében a felperes közrehatott. A sérelemdíj összecszerúségének felemelése körében hivatkozott arra, hogy a felperes igényét a baleset bekövetkeztét követő több mint 3 évvel érvényesítette, amely időmúlás és az időközben bekövetkező ár- és értékviszonyok változása miatti hátrányos következmény az alperes terhére nem értékelhető. Hivatkozott továbbá arra is, hogy a felperes nem volt elzárva attól a lehetőségtől, hogy keresetében a jelenlegi értékviszonyok figyelembevételével kérje a sérelemdíj összecszerúségének megállapítását, vagy pedig a kár bekövetkezésének időpontjától kamatkövetelést terjesszen elő, ezeket azonban a felperes elmulasztotta, így álláspontja szerint a fellebbezésben előadott hivatkozás meg nem engedett keresetváltoztatásnak minősül.

[43] Az összecszerúség körében lényegében megismételte az elsőfokú eljárás során előadottakat, változatlanul kérte értékelni azokat a körülményeket, amelyek alapján álláspontja szerint a sérelemdíj összecszerúsége a fellebbezésében megjelölt 3 500 000 forint összegben állapítható meg.

[44] Az alperesi beavatkozó fellebbezést, ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az ítéltábla döntése és jogi indokai

[45] A fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés alaptalan.

[46] A Pp. 370. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a fellebbezés Pp. 371. § (1) bekezdés a)-d) pontjában megjelölt tartalmi követelményei körében előadottak. E jogszabályi rendelkezésből következik, hogy korlátot nemcsak az képez, hogy a fellebbező milyen tartalmú másodfokú döntést kér, hanem az is, hogy azt milyen indokkal teszi, melyik eljárási vagy anyagi jogszabály megsértésére hivatkozik. A fellebbezés tartalmát illetően tehát a Pp. rendelkezései szerint a fellebbező fél kötelezettsége annak határozott megjelölése, hogy a jogorvoslat során a másodfokú bíróság milyen döntést hozzon, a kifogásolt elsőfokú ítéleti rendelkezést, vagy annak mely részét mennyiben és milyen okból változtassa meg vagy helyezze hatályon kívül [Pp. 371. § (1) bekezdés b) pontja].

[47] A felülbírálati jogkör a fellebbezésben felhozott adott kérdés vizsgálatának és minősítésének joga, amely magában foglalja az elsőfokú bíróság döntésének megváltoztathatóságát. A Pp. 369. § a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének típusait határozza meg és azt is szabályozza, hogy felülbírálati jogkör milyen keretek között gyakorolható. Azzal, hogy a félnek a fellebbezésben egyértelműen meg kell határoznia a fellebbezési kérelme okát és indokait, egyúttal kijelöli a másodfokú bíróságtól kért jogvédelem tárgyát és körét (Pp. 371. §).

[48] Az alperes fellebbezésében a Pp. 369. § (3) bekezdés b), c) és d) pontja szerinti anyagi jogi felülbírálatot, míg a felperes csatlakozó fellebbezésében – tartalma szerint – a Pp. 369. § (3) bekezdés d) pontja szerinti anyagi jogi felülbírálatot kért.

[49] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított tényállást az anyagi jogi felülbírálat során alapvetően két esetben érintheti. A Pp. 369. § (3) bekezdés b) pontja alapján – az okszerűtlen mérlegelés esetén kívül – a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet anyagi jogi szempontú felülbírálata keretében az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított tényállást akkor érintheti, ha a másodfokú eljárásban bizonyítási eljárás lefolytatására kerül sor, és a bizonyítás eredménye a tényállás módosítását, kiegészítését indokolja.

[50] Az alperes fellebbezésében ennek keretében a baleset körülményeinek tisztázása érdekében helyszíni szemle megtartását és annak eredménye alapján a tényállás megváltoztatását indítványozta, ennek körében az elsőfokú bíróság ítéleti indokolásának [4] bekezdés utolsó mondatát és [15] bekezdéseit támadta.

[51] Az ítéletábra álláspontja szerint a baleset körülményei a per eldöntéséhez szükséges mértékben a rendelkezésre álló adatokból, így a becsatolt helyszínrajzokból és tanúvallomásokból megállapíthatóak, ezért a másodfokú eljárásban további bizonyítás lefolytatása nem volt szükséges.

[52] Egyrészt az ítélet [4] bekezdésében rögzítettekkel kapcsolatban az elsőfokú bíróság a bizonyítékok helyes értékelése alapján megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a felperes a mérlegház irányába haladt az út jobb szélén. Ezt támasztja alá, hogy az azon az útszakaszon elhelyezett konténert kikerülve lépett beljebb az út szélét elhagyva és tovább haladt a baleset irányába, egy olyan útszakaszon keresztülhaladva, amelyen gyalogátkelőhely nem került felfestésre.

[53] Az alperes által idézett (tanú 2 neve), (tanú 3 neve), valamint (tanú 1 neve) tanúk tanúvallomásai nem alkalmasak annak cáfolatára, hogy a felperes eredetileg ne a mérlegház irányába haladt volna, hiszen mindannyian már csak arról a helyzetről nyilatkoztak, amikor a felperes a konténert kikerülve haladt a baleset helyszíne felé. Ennek kapcsán a rendelkezésre álló adatok alapján az elsőfokú bíróság ítéletének [4] bekezdés utolsó

mondatában foglaltak iratellenes megállapítást nem tartalmaznak, így ebben a körben további bizonyítás lefolytatása nem volt szükséges.

[54] Másrészt az elsőfokú bíróság ítéletének hivatkozott [15] bekezdésében szó szerint idézi az elsőfokú bíróság a Szolnoki Törvényszék 2020. március 11. napján kelt (Y) szám alatti ítéletének [10] bekezdését.

[55] Az elsőfokú bíróság a Pp. 264. § (1) bekezdése alapján helytállóan hivatkozott arra, hogy a polgári perben eljáró bíróságot a bűncselekmény elkövetését megállapító büntetőügyben hozott határozat annyiban köti, hogy a polgári bíróság nem térhet el a bűnösség kérdésében elfoglalt büntető bírói állásponttól. Azzal ellentétesen nem juthat arra a következtetésre, hogy az elítélt nem követte el a terhére rótt bűncselekményt. A kártérítési kötelezettség körében azonban eltérő tényállást megállapíthat, mérlegelhet eltérően vagy akár kármegosztást alkalmazhat, ha a károsult közreható magatartása megállapítható. A bűnösség kérdésére is kiható, a büntető ítélettel ellentétes álláspontot, megállapítást azonban nem tehet (Kúria Pfv.21.260/2018/9., Kúria Mfv. 10.583/2016/6.).

[56] Önmagában a büntető ítélet azon megállapítása, hogy a felperes részéről „közlekedési szabályszegés nem volt feltárható” az alperesi munkavállaló bűnösségét nem érinti, a felperesnek – a büntető eljárás sértettjének – közrehatása a büntetés kiszabása körében bírhatott volna jelentőséggel, így a konzekvens bírósági gyakorlat alapján a polgári bíróság a büntető bíróság ítéletében megállapított tényállástól ekörben szabadon eltérhet, azonban ezen eltéréshez sem volt szükséges további bizonyítás lefolytatása a később kifejtendők szerint.

[57] Az ítéltábla mindezek miatt nem folytatott le további bizonyítási eljárást.

[58] Az ítéltábla az elsőfokú ítélet Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja szerinti anyagi jogi felülbírálata során a megállapított tényekből az elsőfokú bíróságtól eltérő jogi következtetést vonhat le, a megállapított tényeket másként minősítheti. Ezen felülbírálati jogkör keretében az ítéltábla azt vizsgálta, hogy a baleset bekövetkeztében a felperes közrehatása megállapítható-e.

[59] Az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást abban a kérdésben, hogy az Mt. 9. § (1) bekezdése alapján a felperes sérelemdíj iránt előterjesztett igényére figyelemmel a törvény eltérően rendelkezése hiányában a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:42–54. §-át kell alkalmazni azzal, hogy a Ptk. 2:52. § (2) és (3) bekezdése, valamint 2:53. §-a alkalmazásakor az Mt. kártérítési felelősségre vonatkozó szabályai az irányadók.

[60] Az elsőfokú bíróság Mt. 167. § (2) bekezdésére utalása miatt az ítéltábla az alábbiakra mutat rá: A munkáltató kártérítési felelőssége körében az Mt. 167. § (2) bekezdése a munkavállaló vétkes magatartásának értékelése tekintetében valóban tartalmaz rendelkezést, amely szerint nem kell megtéríteni a kárnak azt a részét, amelyet a munkavállaló vétkes magatartása okozott, vagy amely abból származott, hogy a munkavállaló kárenyhítési kötelezettségének nem tett eleget.

[61] Sérelemdíj esetén azonban nincs összepszerűen kifejezhető nem vagyoni sérelem, amelynek egy meghatározott részét a sértettre lehetne áthárítani, így a sérelemdíj mértékének megállapítása során kármegosztásnak nincs helye, az összepszerűen meghatározható károknál alkalmazható kármegosztás helyett a sérelemdíj összegénél mérlegelhető a sértett esetleges közrehatása. (BH2021. 49., Kúria Mfv. 10.064/2020/4.)

[62] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása tehát annyiban helyes, hogy a felperes esetleges közrehatása kármegosztást nem eredményezhet, csak a sérelemdíj összepszerűségének megállapítása során annak összegét csökkentő tényező lehet. A munkavállaló közrehatását, annak kisebb vagy nagyobb súlya alapján kell meghatározni,

emellett fel kell tární, hogy a munkáltató vétkes magatartása mennyiben járult hozzá a kár bekövetkezéséhez. A közrehatás arányának kialakításakor a bíróság a munkáltató vétkesség nélküli felelősségét értékeli kiinduló pontként, ennek nyomatakát fokozza a munkáltató vétkessége; ezeket kell egybevetni a munkavállaló vétkes közreható magatartásával.

[63] A KRESZ 21. § (5) bekezdése szerint a gyalogos az úttesten a kijelölt gyalogosátkelőhelyen, ha pedig a közelben kijelölt gyalogosátkelőhely nincs, egyéb helyen bárhol, a legrövidebb áthaladást biztosító irányban mehet át.

[64] Ebben a körben az alperes fellebbezésében hivatkozott arra, hogy a felperes nem a KRESZ rendeletben foglaltak szerint haladt át a kereszteződésen, hanem átlósan (tanú 2 neve) munkavégzési helye felé, tehát vele szemben haladt. A rendelkezésre álló bizonyítékok – különösen a felperes által sem vitatott helyszínrajz – alapján megállapítható, hogy a felperes a válogató csarnokból kilépve a mérlegház irányába haladt a korábban gyalogos közlekedésre felfestéssel elkerített gyalogútvonalon, amelyen az alperes által konténer került elhelyezésre. Ezen konténert kikerülve haladt tovább a baleset bekövetkezése helyszíne irányába. Ebben a körben tehát megállapítható, hogy a felperes valóban nem az adott útszakaszon legrövidebb helyen haladt át, így a baleset bekövetkeztében közrehatása megállapítható.

[65] A közrehatás mértékét tekintve azonban az ítéltábla kiemeli, hogy a baleset bekövetkeztében az elenyésző az alperesi munkáltató vétkes magatartásához képest. A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 2. § (2) bekezdésében foglalt, az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek megvalósításáért felelős munkáltató felróható magatartása körében ugyanis értékelni kell, hogy a korábban felfestéssel elkerített gyalogos útvonal felfestése a baleset időpontjában már nem volt látható, a kereszteződésben gyalogátkelőhely felfestésére korábban sem került sor, a gyalogos forgalomra kijelölt közlekedési területen hulladéktároló konténerek voltak elhelyezve, amellyel a munkáltató megszegte a munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről szóló 3/2002. (II. 8.) SzCsM-EüM együttes rendelet 12. § (2) bekezdését ((megye neve) Megyei Kormányhivatal JN(X)/2018. szám alatti határozata 5. pontjához fűzött indokolás).

Az alperes munkavállalója pedig – akinek a magatartása szintén a munkáltató oldalán értékelendő – az előírásokat megszegve két bála helyett három bálát szállított a targoncán, amellyel a kilátását teljes mértékben akadályozta, a targoncával nem tolatva közelítette meg a mérlegházat, jelzőőrt nem alkalmazott, a csarnok elhagyásakor kürtjelet nem használt.

[66] Ezen alperesi mulasztásokat összességében értékelve, a felperes KRESZ szabályszegése miatti közrehatása a baleset bekövetkeztében elenyésző, a sérelemdíj mértékét lényegesen nem befolyásoló mértékűnek tekinthető.

[67] A Pp. 369. § (3) bekezdés d) pontja alapján a másodfokú bíróság az anyagi jogi felülbírálat során a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet anyagi jogi szempontú felülbírálata keretében teljes egészében felülbírállhatja az elsőfokú bíróságnak az anyagi jogszabályok szerinti mérlegelési jogkörben hozott döntését.

[68] Ez a jelen perbeli esetben az alperes fellebbezése és a felperes csatlakozó fellebbezésére is figyelemmel a sérelemdíj összegének meghatározását érintette.

[69] A Ptk. 2:52. § (3) bekezdése a sérelemdíj összegszerűségének meghatározásához az eset összes körülményeinek figyelembevételét írja elő a bíróságok számára azzal, hogy különösen a sérelmet szenvedett felet ért hátrány és annak súlya, ismétlődő jellege, a felróhatóság mértéke, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatása kap jelentőséget. Lényeges szempont a sérelemdíj összegszerűségének meghatározásakor, hogy a sérelemdíjnak, mint a személyiségi jogsértés egyik lehetséges szankciójának a funkciója kettős. Egyrészt a személyiségi jogok megsértésének vagyoni

elégtétellel történő közvetett kompenzációja, másrészt magánjogi büntetésnek is tekintendő a hasonló jogsértések megelőzése céljából. Mindezen körülmények együttes figyelembevételével kell az adott esetben a fél javára megítélhető sérelemdíj mértékét meghatározni.

[70] Az ítéltábla álláspontja szerint a perbeli esetben a sérelemdíj összecszerűségénél irányadó szempontokat az elsőfokú bíróság túlnyomórészt helyesen vonta mérlegelési körébe, ítéletének [51]-[54] bekezdésében nagyrészt megfelelő súllyal értékelte az alperesi munkavállaló felróható magatartását és a felperesnél a bekövetkezett munkabalesettel összefüggésben kialakult egészségkárosodás mértékét.

[71] Helyesen hivatkozott azonban a felperes arra, hogy az elsőfokú bíróság nem volt figyelemmel minden körülményre.

[72] A felperes keresetlevelében – a csatlakozó fellebbezésben írtakkal egyezően – hivatkozott arra, hogy az alperes közvetlenül is megsértette az Alaptörvény 18. cikk (3) bekezdés szerinti egészséges, biztonságos munkafeltételhez való jogát, valamint az Alaptörvény 20. cikk (1) bekezdésében biztosított testi, lelki egészséghez való jogát (1. sorszám alatti keresetlevél 3. oldal 12. bekezdés), amely kereseti követelés jogalapját sem az alperes (4. alatti ellenkérelem 4. oldal 3. bekezdés), sem az alperesi beavatkozó (8. alatti ellenkérelem 3. oldal 1. bekezdés) nem tett vitássá.

[73] A fentiek ellenére az elsőfokú bíróság ítéletében csak az élethez, testi épséghez való jog sérülését állapította meg, amely egyben a Ptk. 2:43. § a) pontja szerinti élet, testi épség és egészség megsértése, mint nevesített személyiségi jog megsértését is jelenti.

[74] Helytállóan hivatkozott a felperes csatlakozó fellebbezésében arra, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy az alperes az Alaptörvény 18. cikk (3) bekezdése szerinti egészséges és biztonságos munkafeltételekhez való munkavállalói alapjog sérelmét is megvalósította, amellyel az ítéltábla a megállapított személyiségi jogsértést szükségesnek tartotta kiegészíteni. Ezen jog megsértését támasztják alá az alperes által sem vitatott munkavédelmi bírságban foglalt határozat rendelkezései is.

[75] Az elsőfokú bíróság ítéletében foglaltakon túl ezért az ítéltábla a sérelemdíj mértékének meghatározásakor a jogsértés súlyossága körében értékelte, hogy a felperesnek nemcsak az élethez, testi épséghez, egészséghez fűződő személyiségi joga, hanem fent kifejtettek alapján az egészséges és biztonságos munkavégzés feltételeihez fűződő joga is sérült. Ugyanakkor a felperesi közrehatás szempontjából lényegi jelentőséggel nem bír, vétkes magatartása a fentiekben kifejtettek alapján a sérelemdíj összecszerű megállapítására nem volt kihatással. Nem volt továbbá figyelembe vehető a felperes hivatkozása a munkalehetőségeinek és az egészségi állapotának jövőbeni változására, figyelemmel arra, hogy azok esetlegesek, bekövetkezésük bizonytalan, ezért azokkal a jelen helyzetben számolni nem lehetett.

[76] Mindezeket összességében értékelve az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság jogszabálysértés nélkül döntött a sérelemdíj összegéről, az általa megállapított 6 000 000 forint összegű sérelemdíj ugyanis az elsőfokú bíróság által nem értékelt szempontokra tekintettel is arányban áll a felperest ért nem vagyoni jellegű hátránnyal, amely az ítélet meghozatalakor ár- és értékviszonyokat is figyelembe véve megfelelő mértékű kompenzációt jelent a felperest ért személyiségi jogsértések kompenzálására, és a prevenció célnak is eleget tesz, ezért a sérelemdíj megfizetésére kötelező rendelkezés összecszerű megváltoztatása nem volt indokolt.

[77] Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét, mint érdemben helyest – a tényállás és az indokolás szükséges pontosításával – a Pp. 383. § (2) bekezdés első fordulata szerint eljárva helybenhagyta.

[78] Figyelemmel arra, hogy mind az alperes fellebbezése, mind a felperes csatlakozó fellebbezése eredménytelen volt, így az ítéltábla Pp. 83. § (2) bekezdése alapján a pernyertesség és pervesztesség aránya, valamint a fél és ellenfél javára meghatározott perköltség összege közötti különbség nem jelentős összegére tekintettel úgy rendelkezett, hogy egyik fél sem köteles perköltség megfizetésére.

[79] Az alperes fellebbezésére a 200 000 forint fellebbezési eljárási illetéket lerótt, így arról a bíróságnak rendelkeznie nem kellett, míg a felperest a Pp. 525. §-a alapján megillető munkavállalói költségkedvezményre figyelemmel a – helyesen – 320 000 forint csatlakozó fellebbezési eljárási illeték az állam terhén maradt [Pp. 95. § (1) bekezdés, Pp. 101. § (2) és (6) bekezdés].

[80] Az ítélet ellen a Pp. 365. § (2) bekezdésében foglaltak alapján fellebbezésnek helye nincs.

Szeged, 2023. június 20.

Dr Szöllősiné dr. Tóth Zsuzsanna s.k. Dr. Telegdy Gergely s.k.
a tanács elnöke előadó bíró

Dr. Gál Attila
bíró helyett
Dr. Szöllősiné dr. Tóth
Zsuzsanna s.k.